

MATERSKÉ A RODINNÉ CENTRÁ AKO MOŽNÉ CENTRÁ PODPORY VČASNEJ INTERVENCIE

Alena Suchareková

Čo v sebe zahŕňa pojem včasná intervencia?

- ▣ V súčasnosti nie je úplne ustálená terminológia, používajú sa výrazy: „včasná intervencia“, „ranná starostlivosť“, „ranná intervencia“, „ranné poradenstvo“.
- ▣ **VČASNÁ INTERVENCIA** (ranná podpora, ranná starostlivosť) = *system služieb a programov poskytovaných deťom ohrozených v sociálnom, biologickom a psychickom vývoji, deťom so zdravotným postihnutím a ich rodinám s cieľom predchádzať postihnutiu, eliminovať alebo zmierniť jeho následky a poskytnúť rodine a dieťaťu možnosť sociálnej integrácie*

Prečo je dôležitá včasná intervencia?

- ▣ Keď premeškáme obdobie v prvých rokoch života dieťaťa a neposkytneme mu zodpovedajúcu podporu v jeho vývoji, je zložité a často nemožné túto situáciu neskôr napraviť. Tieto šance sú orientované na zmiernenie alebo elimináciu vznikajúceho postihnutia.

Ako prebieha včasná intervencia u nás?

- ▣ primárne medicínska starostlivosť a diagnostika
- ▣ psychologická diagnostika prichádza na rad jedine v prípade podozrenia na neuromotorické oneskorenie
- ▣ Pri potvrdení podozrenia na špecifický druh zdravotného postihnutia je rodičom dieťaťa odporúčané zariadenie so špecifickou orientáciou na konkrétny druh zdravotného postihnutia

Ako prebieha včasná intervencia u nás?

- ▣ Negatívum: mnohé zariadenia poskytujúce odbornú pomoc sú často pre rodinu s dieťaťom vzdialené desiatky kilometrov, často ide len o krátkodobý pobyt matky s dieťaťom

Výzva pre materské centrá?

- ▣ mnohé materské a rodinné centrá už dávno neplnia len funkciu podpornej skupiny
- ▣ Mnohé z nich poskytujú širokú paletu služieb, smerujúcu na rodinu a dieťa v jeho rannom vývoji
- ▣ mnohé boli a sú súčasťou rôznych neoficiálnych pokusov o včasnú intervenciu v podobe prednášok, neformálneho vzdelávania zameraného na neuromotorický, rečový či psychický vývoj dieťaťa

Výzva pre materské centrá?

- ▣ klientelou sú deti a rodiny, ktorým oficiálne zatiaľ nebola určená žiadna diagnóza dieťaťa so zdravotným postihnutím
- ▣ v centrách sú často prítomné deti s rôznym postihnutím, a tiež deti predčasne narodené, ktoré sú často vysoko rizikovou skupinou
- ▣ Materské centrá môžu poskytnúť včasnú diagnostiku, intervenciu a poradenstvo rodičom hneď v počiatkovej fáze vývinu ich dieťaťa

Ako to funguje v iných krajinách?

- ▣ Úlohou včasnej intervencie v iných krajinách je: *zabezpečovať služby rodine s dieťaťom v prostredí, ktoré je rodine najprirodzenejšie, t. j. sústrediť sa na prácu odborníka, ktorý je mobilný a prichádza priamo k rodine s dieťaťom alebo do centier, ktoré sú dieťaťu a jeho rodine najprístupnejšie.*
- ▣ Cieľ včasnej intervencie: aby bola dostupná pre všetky deti, ktoré ju potrebujú a plošne pokrývala celé územie štátu

VČASNÁ INTERVENCIA A PODPORA REZILIENCIE

- ▣ včasná intervencia nie je orientovaná len na dieťa s rizikovým vývinom. Dieťa je neoddeliteľnou súčasťou rodiny ako celku. V strede pozornosti nie je iba dieťa ako autonómny jedinec, ale aj rodina a jednotliví jej členovia
- ▣ v kontexte rodiny je reziliencia *schopnosťou rodiny konštruktívne pristupovať k riešeniu problému, pričom jednotliví jej členovia dokážu spoločne konštruktívne zareagovať na výzvy života v rámci dynamiky rodinných vzťahov s využitím vnútorných a vonkajších zdrojov*

Pro-rezilientné faktory

- ▣ funkčná komunikácia medzi členmi rodiny spojenú s otvoreným prežívaním emócií
- ▣ kvalitné mimo rodinné vzťahy
- ▣ schopnosť rodiny flexibilne pohotovo riešiť nové situácie
- ▣ súdržnosť rodiny, ktorá sa prejavuje aj štýlom spoločného trávenia voľného času
- ▣ spiritualita, pozitívne nastavenie, pozitívny pohľad do budúcnosti
- ▣ sociálna podpora, starostlivosť, schopnosť orientácie v spleti sociálnych zákonov a schopnosť rozpoznať možnosti pomoci

Prínos materských centier

- ▣ Významnými faktormi, na ktorých sa podieľajú rodinné a materské centrá pri rodinách s dieťaťom v rizikovom vývine je práve poskytovanie vzťahov mimo rodinu, sociálna podpora, starostlivosť, pomoc rodinám zorientovať sa v spleti sociálnych zákonov a poskytovanie informácií o možnostiach ďalšej pomoci
- ▣ Hlavný cieľ materských centier je podpora rodiny v ich reziliencii, ako spôsobu vyrovnávania sa s nebezpečnými nástrahami života